

Αθήνα 26/5/2020

Αρ. Πρωτ.: 3180

- Προς: 1. Υπουργό Υποδομών κ. Κων. Καραμανλή
2. Γενικό Γραμματέα κ. Γ. Καραγιάννη
- Κοιν: 1. Πρόεδρο ΤΜΕΔΕ, κ. Κων. Μακέδο
2. Μέλη Ομάδας Εργασίας για την υποβολή προτάσεων ρύθμισης θεμάτων σύναψης δημοσίων συμβάσεων εκτέλεσης έργων του ν. 4412/2016 και προσαρμογή διατάξεων αυτού

Κύριε Υπουργέ, κύριε Γ. Γραμματέα

Ως συνδικαλιστικός φορέας των Πτυχιούχων Μηχανικών αποφοίτων Τ.Ε.Ι. που εργάζονται στο Δημόσιο, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στα Ν.Π.Δ.Δ. σας υποβάλλουμε τις προτάσεις μας για την επικείμενη τροποποίηση του Ν. 4412/2016, έτσι όπως προέκυψαν από την εμπειρία των συναδέλφων μας και την συνεργασία με τους Πρωτοβάθμιους Συλλόγους της Ομοσπονδίας μας, έχοντας ως στόχο να συνεισφέρουμε σε αυτήν την σημαντική για όλους μας διαδικασία.

Η αναθεώρηση του Ν.4412/2016 πρέπει να γίνει στη φιλοσοφία δημιουργίας ισχυρού και αποτελεσματικού Δημοσίου Τομέα, ικανού να ανταπεξέλθει σε δύσκολες συνθήκες. Μια αναγκαιότητα που αναδείχθηκε στην πρόσφατη περιπέτεια της πανδημίας.

Οι Δημόσιοι Φορείς οφείλουν να διαθέτουν τους κατάλληλους ελεγκτικούς μηχανισμούς ούτως ώστε να επιβλέπουν την άρτια και έντεχνη εκτέλεση των δημοσίων έργων. Δεν αποτελεί ενδεδειγμένη λύση η επίβλεψη των έργων από ιδιώτες μηχανικούς καθώς δεν εξασφαλίζεται η διαφάνεια και η προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος. Επιβάλλεται να αναθεωρηθούν άμεσα διατάξεις που παραχωρούν αρμοδιότητες του Δημοσίου σε Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.), την τήρηση μητρώων σε ιδιωτικούς φορείς, τις Αναπτυξιακές εταιρίες του πρόσφατου Ν. 4674/2020 που προορίζονται να υποκαταστήσουν τις Τεχνικές Υπηρεσίες των ΟΤΑ, την σύσταση σώματος ειδικών επιμετρητών (Ν. 4512 άρθρο 218).

Ζητάμε ουσιαστική αναβάθμιση των Τεχνικών Υπηρεσιών, με πλήρη στελέχωσή τους από υπαλλήλους όλων των ειδικοτήτων, ώστε να διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική επάρκεια. Ενίσχυση και στελέχωση των Ε.Υ.Δ.Ε. που διαχρονικά ανταπεξήλθαν με ιδιαίτερη επιτυχία στα καθήκοντά τους, χωρίς διαχειριστικές και οικονομικές περιπέτειες. Οι Α.Ε. λειτουργούν με αμφισβητούμενη διαφάνεια και μεγάλο κόστος, με προνομιακό καθεστώς χωρίς τους προληπτικούς και κατασταλτικούς ελέγχους δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο, αυτούς που ισχύουν για όλες τις Δημόσιες Υπηρεσίες, ενώ οι συμβάσεις παραχώρησης σε βάθος χρόνου έχουν αποδειχθεί ότι επιβαρύνουν τόσο το κράτος όσο και τους πολίτες.

Ειδικότερα σας επισημαίνουμε τα εξής:

Θέματα των ΤΕ Μηχανικών

Οι ΤΕ Μηχανικοί έχοντας διαχρονικά συνεισφέρει ουσιαστικά στην εκτέλεση των Δημοσίων Έργων, αντίστοιχα με τους ΠΕ Μηχανικούς χωρίς καμία διαφοροποίηση ως προς τα μέσα, τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις, **ζητάμε την κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων αποκλεισμού των μελών μας από επιτροπές και διαδικασίες** που προβλέπονται στο νόμο ή που περιλαμβάνονται σε Υπουργικές Αποφάσεις που εκδόθηκαν στη συνέχεια και συγκεκριμένα:

1. Άρθρο 221 παρ.9α του Ν.4412/2016 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο **22 παρ. 49γ του Ν.4441/2016** με τίτλο "Τροποποιήσεις του Ν. 4412/2016" προβλέπει: ..«γ. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 9 του άρθρου 221, μετά τη φράση: «Δύο από τα μέλη είναι τεχνικοί υπάλληλοι» προστίθεται η φράση: **«κατηγορίας ΠΕ»**.... Επειδή αυτό συνεπάγεται πλήρη **αποκλεισμό των ΤΕ από τις επιτροπές δημοπρασιών μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ζητάμε το άρθρο 22 παρ. 49γ του Ν.4441/2016 να τροποποιηθεί ως εξής:** ..«γ. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 9 του άρθρου 221, μετά τη φράση: «Δύο από τα μέλη είναι τεχνικοί υπάλληλοι» προστίθεται η φράση: **«κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ»**....

2. Υπουργική Απόφαση ΔΝΣ/61034/ΦΝ 466/29-12-2017 (κατάρτιση, τήρηση και λειτουργία του Μη.Μ.Ε.Δ.):

- Στο άρθρο 3 παρ. 1Β να προστεθεί και ο κλάδος ΤΕ Γεωτεχνικών στους δυνάμενους εγγραφής στο μητρώο.

- Στο άρθρο 4 παρ. 2, 3 & 4 αναφέρεται ότι ως **πρόεδροι των επιτροπών διενέργειας ηλεκτρονικών διαγωνισμών δύνανται να είναι μόνο μηχανικοί ΠΕ**. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι:«2. Στις κληρώσεις των επιτροπών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων Έργων της παρ. 8.β του άρθρου 221 του ν. 4412/2016 και δημοσίων συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών της παρ.9.β του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, τουλάχιστον δύο μέλη θα ανήκουν στην κατηγορία ΠΕ Μηχανικών. 3. Ως πρόεδροι των επιτροπών των παρ. 8 και 9 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016 ορίζονται μέλη κατηγορίας ΠΕ Μηχανικών.

Επειδή αναφέρεται σαφώς ότι πρόεδροι ορίζονται **"Μηχανικοί ΠΕ"** και όχι γενικά Τεχνικοί κατηγορίας ΠΕ, διότι μέλη του Μη.Μ.Ε.Δ. είναι και οι Γεωτεχνικοί και οι του κλάδου Πληροφορικής κ.λ.π. οι οποίοι **αποκλείονται** και αυτοί μαζί με τους **ΤΕ Μηχανικούς, ζητάμε:**

- **να καταργηθεί η παράγραφος 2 που αναφέρει:**...«2. Στις κληρώσεις των επιτροπών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων Έργων της παρ. 8.β του άρθρου 221 του ν. 4412/2016 και δημοσίων συμβάσεων μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών της παρ.9.β του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, τουλάχιστον δύο μέλη θα ανήκουν στην κατηγορία ΠΕ Μηχανικών
- **η παράγραφος 3 να τροποποιηθεί ως εξής:** «3. Ως πρόεδροι των επιτροπών των παρ. 8 και 9 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016 ορίζονται μέλη τεχνικών υπαλλήλων κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ.»...

3. Άρθρο 136 του Ν.4412/2016 με τίτλο "Διοίκηση του έργου - Επίβλεψη". Στην παρ. 2 η οποία αναφέρει ότι: ...«Για την παραλαβή των αφανών εργασιών και τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων ορίζει επίσης τριμελή επιτροπή τεχνικών υπαλλήλων. Όταν για οποιοδήποτε λόγο δεν είναι δυνατός ο ορισμός τριμελούς επιτροπής τεχνικών υπαλλήλων αυτή η επιτροπή μπορεί να συγκροτηθεί από (2) δύο υποχρεωτικά μέλη τεχνικούς υπαλλήλους και τον επιβλέποντα.»

Ζητάμε, σε έργα εντός συγκεκριμένου εύρους προϋπολογισμού να μην είναι απαραίτητη η σύσταση τριμελούς επιτροπή για την παραλαβή των «αφανών εργασιών.»

4. Άρθρο 136 του Ν.4412/2016 με τίτλο "Διοίκηση του έργου - Επίβλεψη". Στην παρ. 6 η οποία αναφέρει ότι: «Σε περιπτώσεις μεγάλων ή ειδικών ή σημαντικών έργων, η επίβλεψη μπορεί να γίνει με κλιμάκιο της διευθύνουσας υπηρεσίας, που έχει επικεφαλής τεχνικό κατηγορίας ΠΕ και τον απαιτούμενο αριθμό βοηθών και άλλου τεχνικού και διοικητικού προσωπικού.»

ζητάμε να τροποποιηθεί ως εξής: «Σε περιπτώσεις μεγάλων ή ειδικών ή σημαντικών έργων, η επίβλεψη μπορεί να γίνει με κλιμάκιο της διευθύνουσας υπηρεσίας, που έχει επικεφαλής τεχνικό υπάλληλο κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ που διαθέτει την απαιτούμενη ικανότητα, γνώση και εμπειρία.»

5. Πόρος 2,5% των ΤΕ Μηχανικών

Είναι πλέον εμφανές ότι ο πόρος του άρθρ. 53, παρ. 7θ του Ν. 4412/2016, έτσι όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 4612/2019 και ισχύει, θα πρέπει να περιλαμβάνεται και στα έργα του Βιβλίου ΙΙ και θα πρέπει να συμπεριληφθεί αντίστοιχη ρύθμιση στο άρθρο 281 του Βιβλίου ΙΙ του Ν.4412/2016.

6. Επίδομα 3%

Λόγω των εξαιρετικών συνθηκών που αντιμετωπίζουν πλέον οι Μηχανικοί κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, τις αυξημένες ευθύνες και τις εργασιακές απαιτήσεις που προκύπτουν από τις αθρόες αποχωρήσεις προσωπικού λόγω συνταξιοδοτήσεων, θεωρούμε απόλυτα σκόπιμη ενέργεια και ικανή να αποτρέψει νέες πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, αλλά και να παρέχει κίνητρο για την προσέλευση νέων, ικανών επιστημόνων στο Δημόσιο, την επαναφορά του επιδόματος 3% που καταβάλλονταν στους ΤΕ Μηχανικούς του Δημοσίου, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ, κλπ, σύμφωνα με το αρθρ. 21 παρ. 2 του Ν. 3212/2003.

Γενικές προτάσεις

Τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν. 4412/2016 προβλέπεται ... «Με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, καθορίζεται η ελάχιστη στελέχωση κατά αριθμό, ειδικότητα, προσόντα των απασχολούμενων σε αυτή, καθώς επίσης και οι ειδικότερες προδιαγραφές επάρκειάς της ανάλογα με την εκτιμώμενη αξία, το είδος, την κατηγορία, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των έργων ή των μελετών.»

Μέχρι σήμερα όχι μόνο δεν εκδόθηκαν οι προβλεπόμενες ΚΥΑ, αλλά με το Ν. 4674/2020 άρθρο 3 προβλέπεται ότι:... «Έως την έκδοση της προβλεπόμενης από την παράγραφο 1 απόφασης, η κατά το προηγούμενο εδάφιο τεχνική επάρκεια διαπιστώνεται από τον Προϊστάμενο των αρμοδίων υπηρεσιών τους»...

Είναι πλέον απολύτως αναγκαίος ο καθορισμός προδιαγραφών, διαδικασιών και προϋποθέσεων, καθώς και της αντιστοίχως αναγκαίας στελέχωσης των Τεχνικών Υπηρεσιών προκειμένου να διαθέτουν την απαιτούμενη για τις ανάγκες τους τεχνική επάρκεια.

Έργα που δημοπρατούνται ως προμήθειες ή υπηρεσίες

Συχνά και καθ' υπέρβαση του άρθρου 2 του Ν. 4412/2016 οι Υπηρεσίες βαπτίζουν και δημοπρατούν έργα ως προμήθειες ή υπηρεσίες, κυρίως για λόγους χρονικής συντόμευσης των διαδικασιών, ή και επιλογής συγκεκριμένων υλικών, ενώ ο μικρός ανταγωνισμός μεταξύ των προσφερόντων αυξάνει τελικά το συνολικό κόστος του έργου.

Η απουσία όμως στη διαδικασία αυτή ουσιαστικής επίβλεψης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα, συνήθως έχει ως αποτέλεσμα την υποβαθμισμένη ποιότητα εργασιών.

Θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 216 παρ. 2 που προβλέπει η υπηρεσία να ορίζει για την παρακολούθηση της σύμβασης επόπτη με καθήκοντα εισηγητή υπάλληλό της, ώστε **να ορίζει για την παρακολούθηση της σύμβασης επιβλέποντα τεχνικό υπάλληλο** με την απαιτούμενη ικανότητα και γνώση.

Επειδή είναι δε προφανής η αναγκαιότητα ύπαρξης πλήρους μελέτης για κάθε σύνθετη εργασία που απαιτεί την εφαρμογή εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων και η οποία θα υλοποιείται με διαδικασίες επίβλεψης, σύμφωνα με όλα τα προβλεπόμενα για παρακολούθηση ποιότητας και ποσότητας εργασιών και υλικών, επιμετρήσεων, πρωτοκόλλων παραλαβής, κλπ, **θα πρέπει να αποσαφηνισθεί πλήρως σε ποιες περιπτώσεις ακολουθούνται διαδικασίες προμήθειας ή παροχής υπηρεσιών.**

Λειτουργία Μη.Μ.Ε.Δ.

Για την αποτελεσματικότερη και ομαλή λειτουργία του Μη.Μ.Ε.Δ. προτείνουμε:

- την στελέχωση των Επιτροπών μόνο από Μηχανικούς που θα έχουν πιστοποιηθεί ύστερα από παρακολούθηση σεμιναρίων επιμόρφωσης, επαρκούς εκπαίδευσης και πρακτικής άσκησης με ευθύνη της υπηρεσίας τους
- την στελέχωση των Επιτροπών από Μηχανικούς με σαφή διαχωρισμό των έργων στα οποία θα μπορούν να συμμετέχουν, ανάλογα με την ειδικότητά τους. Ειδικότερα στους διαγωνισμούς για ανάθεση μελέτης είναι επιβεβλημένη η συμμετοχή Μηχανικών κατάλληλης ειδικότητας ανάλογα με το είδος της μελέτης.
- καθορισμός ανώτατου ορίου συμμετοχών σε Επιτροπές, προκειμένου να μην παρουσιάζονται θέματα πλημμελούς ανταπόκρισης των Μηχανικών στα κύρια καθήκοντά τους λόγω του αυξημένου όγκου υποχρεώσεων και αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται συνολικά.
- εφόσον τα έργα βρίσκονται εντός συγκεκριμένου εύρους προϋπολογισμού, οι Επιτροπές να απαρτίζονται από Μηχανικούς μέλη του μητρώου, οι οποίοι υπηρετούν σε υπηρεσίες της Αναθέτουσας Αρχής και εντός των ορίων της πόλης τους, ή διαφορετικά εντός των ορίων του Δήμου. Σε περίπτωση που απαιτούνται μετακινήσεις, τα έξοδα μετακίνησης να καλύπτονται από τον ενδιαφερόμενο φορέα.
- το σύστημα ηλεκτρονικών κληρώσεων για τα μέλη των Επιτροπών να εφαρμόζεται μόνο για τους διαγωνισμούς που διενεργούνται ηλεκτρονικά

Αντίστοιχες συνολικά διατάξεις θα πρέπει να προβλεφθούν και για τους Μηχανικούς που στελεχώνουν τις Επιτροπές παραλαβής έργων.

Υπέρογκες εκπτώσεις - ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

Τα αποτελέσματα των εξωπραγματικών εκπτώσεων είναι γνωστά και επηρεάζουν το σύνολο του τεχνικού κόσμου αλλά και των πολιτών.

Είναι γεγονός ότι οι Επιτροπές διαγωνισμών συνήθως αποφεύγουν, φοβούμενες ακόμα και δικαστικές περιπέτειες, να ζητήσουν εξηγήσεις για ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές από τους προσφέροντες εργολήπτες, ενώ η ίδια τακτική ακολουθείται και από τις Αναθέτουσες Αρχές.

Επιβάλλεται η αναθεώρηση του τρόπου αντιμετώπισης και χαρακτηρισμού μιας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής, με την καθιέρωση πιθανόν ενός συστήματος που με συγκεκριμένες παραμέτρους θα αναγνωρίζει και θα χαρακτηρίζει αυτόματα μία προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, ώστε να ακολουθείται στη συνέχεια η προβλεπόμενη διαδικασία, ή το φαινόμενο αυτό θα πρέπει να αντιμετωπισθεί με την έκδοση εγκυκλίων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μιας προσφοράς ως συνήθους τα χαμηλής.

Τροποποίηση των διατάξεων του Ν. 3481/2006 που αφορά τον έλεγχο και τη συντήρηση των οδών.

Σε ένα εκτεταμένο – τεράστιο οδικό δίκτυο, στο οποίο είναι δυστυχώς αναπόφευκτη η αποφυγή ατυχημάτων, θεωρούμε απαράδεκτο γεγονός μοναδικοί υπεύθυνοι να βρίσκονται οι Μηχανικοί, οι οποίοι φέρουν ποινικές ευθύνες σε περιπτώσεις ατυχημάτων, επωμιζόμενοι τις αδυναμίες, τις ελλείψεις και τις γενικότερες ευθύνες που αντιστοιχούν στον φορέα που έχει την συντήρηση των οδών.

Είναι πλέον συχνό γεγονός, οι κλήσεις σε απολογία, οι απαγγελίες κατηγοριών και οι καταδικαστικές αποφάσεις μηχανικών για πρόκληση ατυχημάτων και σωματικών βλαβών λόγω αμέλειας, εξαιτίας της πλημμελούς συντήρησης του οδικού δικτύου. Οι μηχανικοί κατηγορούνται και καταδικάζονται (υπάλληλοι και προϊστάμενοι) χωρίς καμία ουσιαστική και πραγματική υπαιτιότητα.

Αναγκαία λοιπόν η τροποποίηση των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 7 του Ν. 3481/2006, ώστε **οι τεχνικοί υπάλληλοι να παραπέμπονται ποινικά μόνον όταν υπάρχει τελεσίδικη πειθαρχική απόφαση για δόλο ή βαριά αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.**

Νομική κάλυψη

Σε περίπτωση ποινικών διώξεων σε βάρος τεχνικών υπαλλήλων, να προβλεφθεί η καθιέρωση συστήματος υπολογισμού αμοιβής δικηγόρου της επιλογής τους, σύμφωνα με τις τρέχουσες δικηγορικές αμοιβές για ανάλογες νομικές υποθέσεις και οι αμοιβές να καταβάλλονται από το Δημόσιο προοδευτικά, ανάλογα με την εξέλιξη της υπόθεσης και όχι μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης.

Ηλεκτρονικός εξοπλισμός

Καλούμαστε ταυτόχρονα να επιβλέπουμε πολλές τοποθεσίες ταυτόχρονα, είτε ως επιβλέποντες είτε ως μέλη επιτροπών παραλαβής αφανών εργασιών.

Να προβλεφθεί έτσι ώστε **ο ανάδοχος να διαθέτει εξοπλισμό για online μετάδοση βίντεο και αντίστοιχο εξοπλισμό να παρέχουν οι Υπηρεσίες στους επιβλέποντες.**

Μέσα ατομικής προστασίας

Υπάρχει ανάγκη επικαιροποίησης και εκσυγχρονισμού του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου για την παροχή μέσων ατομικής προστασίας στο τεχνικό προσωπικό, προκειμένου να αναβαθμιστεί η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία. Θα πρέπει λοιπόν να προβλεφθεί ως υποχρεωτική η **παροχή μέσων ατομικής προστασίας** μετά από υπόδειξη του τεχνικού ασφαλείας, στο σύνολο του **τεχνικού προσωπικού που απασχολείται σε εργασίες επίβλεψης, μελέτες, αυτοψίες, αδειοδοτήσεις και συμμετέχει σε επιτροπές** παραλαβής έργων, υλικών, αφανών εργασιών κλπ.

Συμπερασματικά, η επαρκής στελέχωση των Τεχνικών Υπηρεσιών είναι ο καθοριστικός παράγοντας για την αποτελεσματική επίβλεψη, έλεγχο και λειτουργία κάθε Δημόσιου Έργου.

Η τροποποίηση του Ν. 4412/2016 θα πρέπει να δώσει το έναυσμα για Δημόσια Έργα απαλλαγμένα από τις κακοδαιμονίες του παρελθόντος, κάτω από την απόλυτη επίβλεψη και έλεγχο του Δημοσίου, που με συνθήκες διαφάνειας θα διασφαλίζει τα συμφέροντα των πολιτών.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ		Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
		
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ		ΒΑΣΙΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Στοιχεία επικοινωνίας

Με την Ομοσπονδία: Τηλέφωνο 2105241814, (ώρες 10:00-16:00),

e-mail: info@pomitedy.gr

Με τον πρόεδρο της Ομοσπονδίας, κ. Φίλιππο Κυριάκο, τηλέφωνο: 6942247404,

e-mail: kiriakosfil@yahoo.gr